

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра математики і фізики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ)

для студентів

спеціальності 111 Математика

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 111.00.01 Математика

Київ - 2023

Розробники:

Астаф'єва Марія Миколаївна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математики і фізики Факультету інформаційних технологій та математики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету інформаційних технологій та математики

Протокол від «29» серпня № 6

Секретар Світлана СЕМЕНЯКА

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри математики і фізики

Протокол від «23» серпня 2023 р. № 8

Завідувач кафедри Світлана СЕМЕНЯКА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 111.00.01 Математика)

_____. 2023 р.

Керівник освітньої програми Марія АСТАФ'ЄВА
(підпис)

Робочу програму перевірено

____. _____. 2023 р.

Заступник директора/декана Євген ІВАНІЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис виробничої практики (педагогічної)

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид практики	Виробнича (вибіркова)
Загальний обсяг кредитів / годин	16,5 /495
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових компонентів з розподілом:	6
Обсяг кредитів	16,5
Обсяг годин	495
Тривалість (у тижнях)	11
Форма семестрового контролю	Залік

2. Бази практики

Базами проходження практики є заклади загальної середньої освіти, з якими Університетом укладено договір про проходження практик, а також за клопотанням закладу загальної середньої освіти.

3. Мета та завдання практики

Метою виробничої педагогічної практики є формування професійних компетенцій у майбутніх учителів-математиків та їх готовності до професійної педагогічної діяльності.

Завдання полягає у формуванні теоретичних знань та практичних умінь, навичок прийняття самостійних рішень під час організації освітнього процесу в реальних умовах закладів загальної середньої освіти та набуття **наступних компетентностей**.

А. Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-3. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7 Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК-10. Здатність працювати в команді.

ЗК-12. Здатність працювати автономно.

ЗК-13. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Б. Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність формулювати проблеми математично та в символній формі з метою спрощення їхнього аналізу й розв'язання.

СК-2. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у формі, придатній для цільової аудиторії, а також аналізувати та обговорювати математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.

СК-3. Здатність здійснювати міркування та виокремлювати ланцюжки міркувань у математичних доведеннях на базі аксіоматичного підходу, а також розташовувати їх у логічну послідовність, у тому числі відрізняти основні ідеї від деталей і технічних викладок.

СК-4. Здатність конструювати формальні доведення з аксіом та постулатів і відрізняти правдоподібні аргументи від формально бездоганих.

ДСК 1. Здатність використовувати знання з психології, педагогіки, математичних, інформатичних дисциплін, методики навчання математики, українознавчих та світоглядних дисциплін для забезпечення належного рівня викладання відповідно до діючих навчальних програм, дотримуючись вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

ДСК 2. Здатність моделювати та організовувати процес навчання; спроможність обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності учнів, в тому числі учнів із особливими потребами, проектувати та створювати власні навчальні продукти й ресурси; впроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід.

ДСК 3. Здатність виховувати пізнавальну самостійність кожного учня, дотримуватися певного методологічного підходу до дослідження та аналізу особистості, формувати освічену особистість, підготовлену до активної трудової діяльності в умовах високотехнологічного суспільства, активного та відповідального громадянина.

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент повинен

знати:

- основні документи, що регламентують роботу загальноосвітніх закладів середньої освіти та вчителя;
- системи планування учителем роботи з навчання і виховання учнів;
- знати фундаментальні розділи математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом при викладанні математики у загальноосвітніх закладах середньої освіти;
- систему та методику оцінювання результатів навчання учнів.

вміти:

- складати основні документи, що регламентують роботу вчителя;
- спрямовувати навчально-виховний процес на розвиток математичних компетенцій учнів;
- проводити оцінювання результатів навчання учнів;
- проводити спостереження за учнівським колективом;
- проводити самоаналіз своєї діяльності та здійснювати свій саморозвиток.

та досягти наступних **програмних результатів навчання:**

РН-2. Розуміти правові, етичні та психологічні аспекти професійної діяльності.

РН-3. Знати принципи *modus ponens* (правило виведення логічних висловлювань) та *modus tollens* (доведення від супротивного) і використовувати умови, формулювання, висновки, доведення та наслідки математичних тверджень.

РН-9. Уміти працювати зі спеціальною літературою іноземною мовою.

РН-11. Розв'язувати конкретні математичні задачі, які сформульовано у формалізованому вигляді; здійснювати базові перетворення математичних моделей.

РН-12. Відшуковувати потрібну науково-технічну інформацію у науковій літературі, базах даних та інших джерелах інформації.

РН-15. Знати теоретичні основи і застосовувати алгебраїчні методи для вивчення математичних структур.

РН-22. Уміти формалізувати задачі певної предметної галузі, формулювати їх математичну постановку та обирати раціональний метод та алгоритм вирішення.

ДРН-1. Уміти планувати навчання математики відповідно до діючих навчальних програм, дотримуючись вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти, з використанням

різних організаційних форм та засобів навчання, визначати функції, мету та задачі навчання математики, готувати і проводити уроки різних типів, в тому числі у дистанційному форматі.

ДРН-2. Уміти використовувати існуючі вітчизняні й зарубіжні дидактичні засоби та створювати нові, зокрема, комп'ютерно-орієнтовані, розробляти засоби для організації та проведення контролю знань і вмінь учнів.

ДРН-3 Уміти планувати, організувати і проводити позакласну роботу, предметні гуртки, шкільні предметні олімпіади, виховну роботу з учнями із врахуванням їх вікових, фізіологічних та психологічних особливостей, провадити успішну комунікацію з батьками.

5. Структура виробничої практики (педагогічної)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Організаційний етап	
1) Участь в установчій конференції	2
2) Організація проходження практики. Отримання індивідуальних завдань та методичних рекомендацій	2
3) Знайомлення студента з базою практики та з керівником практики від бази практики. Аналіз структури і основних напрямів освітньої діяльності закладу освіти	10
4) Ознайомлення з принципами організації освітнього процесу в загальноосвітніх закладах середньої освіти. Ознайомлення з методикою планування і реалізації освітнього процесу в загальноосвітньому закладі середньої освіти.	14
5) Складання індивідуального плану проходження практики студентом з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики	12
<i>Разом</i>	40
Етап 2. Підготовчий етап	
1) Аналіз навчально-методичної літератури	20
2) Відвідування уроків математики вчителя-наставника – керівника практики та інших вчителів математики.	20
3) Аналіз відвіданих уроків математики вчителя-наставника – керівника практики та інших вчителів математики	15
3) Підготовка до практичного проведення уроків математики (написання конспектів уроків, формування пакету дидактичних матеріалів до уроків, узгодження дій та консультування з вчителем-наставником-керівником практики)	180
5) Відвідування виховних заходів вчителя-наставника та інших вчителів	5
6) Аналіз відвіданих виховних заходів	4
7) Підготовка до практичного проведення виховного заходу (написання плану-конспекту виховного заходу, підготовка дидактичних матеріалів до виховного заходу, узгодження дій та консультування з вчителем-наставником)	10
<i>Разом</i>	254
Етап 3. Практичний етап	
1) Проведення уроків математики під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять.	90
2) Самоаналіз проведених уроків	15
3) Проведення виховних позакласних заходів під керівництвом вчителя-наставника	4

4) Самоаналіз проведених виховних заходів	4
Разом	113
Етап 4. Профорієнтаційний етап	
1) Підготовка до проведення профорієнтаційної роботи (складання плану, написання і узгодження сценарію проведення профорієнтаційного заходу під керівництвом вчителя-наставника від бази практики)	9
2) Проведення профорієнтаційної роботи заходу під керівництвом вчителя-наставника від бази практики	3
Разом	12
Етап 6. Методичний етап	
1) Ознайомлення з роботою методичного об'єднання вчителів математики	10
2) Ознайомлення з роботою педагогічної ради закладу освіти	4
3) Відвідування позаурочних заходів вчителів (нарад, семінарів, тренінгів, батьківських зборів тощо)	6
Разом	20
Етап 7. Підсумковий етап	
1) Підготовка матеріалів (дидактичних, методичних, конспектів уроків, виховних заходів чи їх фрагментів тощо) до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики	30
2) Підготовка звіту про проходження практики. Формування комплексу звітних матеріалів про проходження виробничої педагогічної практики. Підготовка до звітного виступу про проходження виробничої (педагогічної) практики.	24
3) Підведення підсумків виробничої (педагогічної) практики. Участь у звітній конференції	2
Разом	56
Усього	495

У разі виникнення умов, що унеможливають очного проходження студентами практики, можливий дистанційний формат. Завдання практики, форма звітності та захисту формуються окремо відповідно до ситуації.

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Практика організовується випусковою кафедрою комп'ютерних наук і математики разом з педагогічними колективами освітніх установ, на базі яких вона проводиться. Керівники практики від кафедр призначаються завідувачами кафедр.

Перед початком практики керівники практики від кафедр організують і проводять установчу конференцію, на якій студентам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики, порядок, форма та вимоги до звіту про практику.

За погодженням з адміністрацією бази практики груповий керівник практики від закладу прикріплює студентів-практикантів по одній–три особи до класу.

Кожний практикант на весь період практики складає індивідуальний календарний план виконання завдань, які передбачено програмою практики. Індивідуальний план погоджується з учителем і затверджується груповим керівником практики.

Студенти-практиканти ведуть записи у щоденнику навчальної практики, де фіксують зміст виконаних ними завдань за планом практики.

У групі студентів, які відвідують навчальну практику, призначається староста, котрий веде записи в журналі відвідувань практикантами бази практики і виконує доручення керівників практики.

По закінченні практики проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків. На підставі встановлених звітних документів практики проводиться диференційований залік.

6.2. Завдання для самостійної роботи та/або перелік індивідуальних завдань для студентів **Навчальний блок**

Передбачає:

- ознайомлення студентів з основними документами, що регламентують роботу освітнього закладу (статут, правила внутрішнього розпорядку, плани роботи школи і вчителів, розклад занять і основні принципи його побудови; щоденники учнів і класні журнали, учнівські зошити тощо);
- вивчення системи планування учителем освітнього процесу;
- відвідування уроків математики досвідчених учителів з їх наступним аналізом і виконанням кожним студентом індивідуальних завдань (спостереження на уроках за характером завдань, специфікою викладання математики, особливостями освітнього процесу залежно від віку учнів; вивчення досвіду роботи вчителя із закріплення нових знань на уроці, формування в учнів практичних умінь і навичок, реалізації індивідуального підходу до учнів тощо);
- підготовку і проведення навчальних занять (уроків, факультативів, предметних гуртків) та виховних заходів відповідно до плану, затвердженого шкільною адміністрацією;
- взаємовідвідування навчальних занять і виховних заходів своїх колег з наступним складанням аналітичного звіту (Додаток А.1);
- здійснення допомоги вчителю у виготовленні дидактичних матеріалів до уроків, проведенні виховних заходів, наданні індивідуальної допомоги учням;
- підготовку та розвиток матеріально-технічної бази навчальних кабінетів школи (виготовлення наочних посібників, стендів; випуск бюлетенів і газет; макетів, обладнання, пристроїв; дидактичного матеріалу тощо);
- систематичне ведення щоденника практики;
- укладання звітної документації з практики;
- участь в установчій та звітній конференціях.

Групові та індивідуальні завдання практики визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- надання допомоги вчителю у розробленні і виготовленні дидактичних матеріалів до конкретних тем уроків (кількість узгоджується з керівником від бази практики, мінімальна кількість - 5 уроків);
- розроблення розгорнутих планів-конспектів заняття гурткової або факультативної форми (предметний гурток, факультатив тощо);
- організація та проведення занять із розв'язування олімпіадних задач з математики;
- організація комп'ютерної підтримки вивчення конкретної навчальної теми (тема узгоджується з керівником від бази практики) та ін.

Виховний блок

Передбачає:

- вивчення плану виховної роботи класного керівника;
- відвідування виховних заходів класного керівника закріпленого класу або загальношкільних;
- підготовка та проведення виховних заходів відповідно до плану проведення заходів, затверджених шкільною адміністрацією (Додаток А.3);

- аналіз виховних заходів;
- здійснення просвітницької і профорієнтаційної роботи.

Групові та індивідуальні завдання виховного блоку практики визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- підготовка план-проспекту та проведення профорієнтаційного заходу для учнів старших класів (презентація історії розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка, спеціальностей; ознайомлення учнівського та педагогічного колективу із цікавими подіями життя Університету, іменами видатних осіб, з якими пов'язано історію та сьогодення закладу; огляд багатогранної спадщини Б.Д. Грінченка та висвітлення основних періодів його життя і педагогічної діяльності та ін.);
- підготовка матеріалів до тематичних виставок з математики.
- розробка план-проспекту тематичних батьківських зборів та їх проведення (за погодженням із керівником від бази практики).
- підготовка разом з учнями презентаційних проєктів в рамках тем загальношкільного проєкту (теми та зміст узгодити з керівником від бази практики).

Дослідницький блок

Передбачає:

- вивчення структури педагогічної діяльності вчителя, ступеня його обізнаності із сучасними методами педагогічної діагностики;
- дослідження особливостей вивчення конкретних тем з математики учнів різного віку і узагальнення їх у методичні рекомендації (за погодженням із керівником від бази практики);
- спостереження за учнівським колективом і узагальнення його у психолого-педагогічну характеристику (Додаток А.2);
- спостереження та аналіз виховного заходу;
- виконання групового або індивідуального науково-педагогічного дослідження;
- збір матеріалів, необхідних для виконання науково-дослідної роботи або складання комплексного кваліфікаційного іспиту;
- написання звіту-самоаналізу за результатами практики.

Групові та індивідуальні завдання дослідницького блоку практики визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- вивчення і узагальнення педагогічного досвіду роботи вчителя математики, класного-керівника, педагога-організатора;
- вивчення і узагальнення продуктивних ідей шкільних педагогів, спрямованих на удосконалення процесу формування в учнів знань, умінь та навичок під час вивчення математики.

Зміст індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється керівниками практики від університету під час проведення установчої конференції з практики.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть надалі бути використані для виконання науково-дослідної роботи, підготовки доповіді, наукової статті, під час складання кваліфікаційних іспитів тощо.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

- здійснює свою діяльність згідно з вимогами Статуту бази практики, правилами внутрішнього розпорядку;
- виконує розпорядження адміністрації бази практики, вчителя, керівників практики;

- виконує всі види освітнього процесу, передбаченого програмою практики та веде відповідну документацію;
- після закінчення практики складає звітні документи з переліком проведених робіт і заходів, зазначених в індивідуальному плані;
- одержує відгук керівника від бази педагогічної практики;
- має право одержувати консультації керівників практики з питань проведення практики;
- має право користуватися навчально-методичними посібниками шкільної бібліотеки та навчальних кабінетів;
- отримує незадовільну оцінку, якщо не виконав програму практики без поважних причин;
- має бути для учнів зразком організованості, ввічливості, дисциплінованості.

6.4. *Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики*

Керівник практики від випускової кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: встановлює зв'язок з освітньою установою, інструктує студентів про порядок проходження практики, про додержання правил з техніки безпеки, про обсяг роботи на практиці (направлення на практику, програми, щоденник, індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту про проходження практики, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу на науково-практичній конференції тощо;
- під час проходження практики надає консультацію студентам з питань організації, проходження й звітування практики;
- по закінченні практики перевіряє звітні документи з практики студентів, у складі комісії проводить звітну конференцію та проводить аналіз і оцінює результати проходження практики.

Керівник практики від бази практики:

- залучає студентів до педагогічної діяльності з дітьми відповідно до завдань навчальної практики і їх індивідуальних/ групових планів;
- проводить відкриті уроки (виховні заходи) для студентів;
- допомагає кожному студенту в розробці індивідуального плану навчальної практики, надає практичну допомогу в розробці уроків з урахуванням особливостей конкретного учнівського колективу;
- відвідує уроки (виховні заходи), які проводять студенти
- бере участь в аналізі й оцінці роботи кожного студента;
- вносить пропозиції щодо вдосконалювання теоретичної й практичної підготовки студентів.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Результати практики оцінюються на основі систематичного аналізу роботи студента; бесіди з учителями, класними керівниками; аналізу керівником практики участі студента в освітньому процесі; самооцінці студентами своєї підготовленості до практичної роботи і якості своєї роботи.

Навчальні досягнення студентів з практики оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Робота студентів на всіх етапах практики оцінюється в балах за видами роботи відповідно до таких критеріїв:

- рівень сформованості професійно-педагогічних умінь;
- рівень теоретичного осмислення студентами своєї практичної діяльності, її мети, завдань, змісту, методів реалізації;
- рівень професійної спрямованості інтересів майбутніх педагогів, їх активності, ставлення до дітей;
- рівень професійної культури, здібності до самовираження.

Види робіт/діяльності студента	Максимальна кількість балів		
	За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Розробка індивідуального плану	4	1	4
Аналіз уроку, проведеного вчителем	3	5	15
Аналіз відвіданої виховної години	2	1	2
Розробка розгорнутого плану-конспекту проведеного уроку	7	5	35
Самоаналіз проведеного уроку	3	5	15
Сценарій проведеного виховного заходу	6	1	6
Самоаналіз проведеного виховного заходу	2	1	2
План проведеного профорієнтаційного заходу	6	1	6
Виконання індивідуального плану	4	1	4
Звіт-самоаналіз про виробничу педагогічну практику	5	1	5
Виступ на звітній конференції	6	1	6
	Разом	-	100
Максимальна к-сть балів			100
Розрахунок коефіцієнта			1

7.2. Перелік звітної документації

Склад звітної документації (Додатки А, Б):

1. Титульний аркуш
2. Відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика
3. Індивідуальний план роботи студента-практиканта (з відмітками про виконання та підписами студента-практиканта)
4. Щоденник виробничої педагогічної практики (з підписами керівника практики від бази практики)
5. Аналізи відвіданих уроків вчителів та інших студентів, заповнені від руки та підписані студентом (5 уроків)
6. Аналіз відвіданої виховної години, заповнений від руки та підписаний студентом (1 виховна год.)
7. Плани-конспекти уроків, які проводив студент-практикант (з двома відмітками та підписами керівника практики від бази практики: про допуск до проведення та оцінка) (5 уроків)
8. Самоаналізи проведених уроків, підписані студентом (5 уроків)
9. Сценарій виховного заходу (тема виховного заходу, клас – за вибором студента та рекомендацією керівника від бази практики), якій проводив студент (з двома відмітками та

підписами керівника практики від бази практики: про допуск до проведення та оцінка) (1 виховна година)

10. Самоаналіз проведеного виховного заходу, підписаний студентом (1 виховна година)
11. План профорієнтаційної роботи
12. Звіт-самоаналіз студента-практиканта про виробничу педагогічну практику, підписаний студентом.
13. Відгук керівника від бази практики (з рекомендованою оцінкою за стобальною шкалою та печаткою навчального закладу)
14. Презентація (з фотоматеріалами): проведення уроків, виховного заходу, профорієнтаційної роботи.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Підсумковий етап практики включає оформлення студентом звітної документації та отримання з місця практики письмового відгуку, у якому зазначається рекомендована оцінка роботи студента-практиканта.

Форма звітності студента за практику: письмовий звіт (відгук керівника від бази практики) та фото звіт (у електронному вигляді). Усі звітні матеріали у письмовому вигляді (перелік у пункті 7.2 (пп.1-13)) здаються для перевірки керівникам практики в папці, що має назву «**Звітні матеріали з виробничої (педагогічної) практики**».

Звіт має містити:

- відомості про виконання студентом завдань навчального, виховного, дослідницького модулів;
- результати виконання групових та індивідуальних завдань;
- висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

Завершує практику звітна (підсумкова) конференція, яка проводиться в університеті після завершення практики в термін, визначений навчальною частиною факультету.

Під час звітної конференції студенти звітують про виконання програми практики перед комісією, яка складається з керівників практики від кафедри. Студенти готують виступи та презентації, де відображено хід та результати практики. Керівники практики підбивають підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, зауваження та пропозиції керівників практики та студентів. Студент, який не надав звітної документації, до захисту практики не допускається.

Результатом практики є узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом вчителя, готовності випускників до самостійної трудової діяльності, а також збір та опрацювання матеріалів для державної атестації.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до індивідуального плану практики студента. Основні показники діяльності студентів, що враховуються при оцінці результатів практики:

- систематичність відвідування бази практики за індивідуальним планом роботи;
- повнота та якість виконання завдань практики;
- ставлення до професійної діяльності;
- повнота та правильність оформлення звітної документації, а також її відповідність принципам академічної доброчесності;
- характеристика та оцінка діяльності керівниками практики, призначеними університетом та фахівцями бази практики;
- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих студентом у результаті практики та відображених у звітній документації, які продемонстрував студент у звітній документації та під час захисту перед комісією;
- своєчасність подання звітної документації.

Студент, який отримав негативний відгук на базі практики чи незадовільну підсумкову оцінку за практику, відраховується з університету. Повторне проходження практики (у

позанавчальний час) дозволяється за рішенням випускової кафедри і лише у випадку, якщо студент мав документально підтверджені поважні причини не пройти її у встановлений термін.

При виявленні академічної недоброчесності (фальсифікація, обман, плагіат, списування та ін.) при проходженні практики практика не зараховується. Якщо виявляється академічна недоброчесність при оформленні звітних матеріалів, студенту надається можливість переоформити матеріали протягом не більше трьох днів після дати звітної конференції.

7.5. Шкала оцінювання результатів проходження практики

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
Fx	1-59 балів	Незадовільно – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження практики

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Глобін О.І, Бурда М.І., Васильєва Д.В. , Волошена В.В., Вашуленко О.П., Мацько Н.Д., Хмара Т.М. Компетентнісно орієнтована методика навчання математики в основній школі: метод. посібнику К.: Педагогічна думка, 2015. 254 с.
2. Раков С.А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ: Монографія. Харків: Факт, 2005. 360 с.
3. Слєпкань З.І. Методика навчання математики: підручник. К.: Вища школа, 2006. – 582 с.

Додаткові

1. Бєвз Г.П. Методика викладання математики: навч. посібник. К.: Вища школа, 1989. 367 с.
2. Черкасов Р.С., Столяр А.А. Методика викладання математики в середній школі: навч. Посібник. Х: Вид-во «Основа», 1992. 304 с.
3. Бєвз Г.П. Методика викладання математики: навч. посібник. К.: Вища школа, 1989. 367 с.

Довідково-методичні матеріали з виконання завдань практики

А.1 Схеми аналізу уроку

Загальні відомості про урок

Дата _____ Предмет _____ Клас _____
 Учитель _____
 Тема уроку _____
 Мета уроку: *дидактична* _____
 виховна _____
 розвивальна _____
 Тип уроку _____

Хід та зміст уроку

- Початок уроку:** своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи, наявність необхідного обладнання (крейда, ручки, зошити, підручники, наочні посібники тощо).
- Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку:** дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).
- Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:** дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних тощо.
- Тип і структура уроку:** доцільність обраного типу уроку з погляду вивчення теми, відповідність компонентів уроку обраному типу, логічність та послідовність окремих етапів уроку, розподіл часу на уроці, психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.
- Зміст уроку:** відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу; актуалізація опорних знань учнів.
- Реалізація на уроці основних дидактичних принципів навчання** (науковості, наочності, зв'язку навчання з життям, систематичності та послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, диференціації, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, емоційності навчання тощо).
- Раціональність і ефективність використання різноманітних методів та прийомів навчання** (за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за характером логіки пізнання (аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні, індуктивно-дедуктивні), за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, частково-пошуковий метод, дослідницький метод).
- Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів** (індивідуальної, парної, групової, колективної, усної, письмової тощо).
- Раціональність та ефективність засобів навчання** (слово вчителя, підручники, навчальні посібники, різні види наочності тощо).
- Особливості розумової діяльності учнів на уроці:** а) формування уваги: співвідношення мимовільної і довільної уваги; б) місце пам'яті у розумовій діяльності учнів; навчання школярів методів і прийомів запам'ятовування; використання прийомів для активізації різних видів пам'яті (образної, словесно-звукової, емоційної, механічної) та видів запам'ятовування.
- Формування пізнавального інтересу учнів на уроці:** створення проблемних ситуацій, пізнавальні ігри, використання творів мистецтва і літератури, порівняння й аналогії, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.
- Реалізація на уроці основних складових виховання** (розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового).

13. **Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок** (усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка, практична перевірка тощо).
14. **Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів** (відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою).
15. **Поведінка вчителя на уроці:** вміння організувати навчальну діяльність учнів, забезпечити трудову дисципліну; вміння розподіляти та зосереджувати увагу, діяти у публічній ситуації; вміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність.
16. **Завершення уроку:** підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання, запис на дошці та учнями у щоденниках.
17. **Результат уроку:** досягнення мети; виконання плану уроку; якість знань, умінь і навичок учнів; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

А.2 Програма вивчення і складання характеристики класного колективу

1. *Склад класу* – віковий склад; пізнавальний рівень, розвиток учнів; працездатність та успішність учнів.
2. *Рівень розвитку колективу* – стадія (етап) розвитку дитячого колективу; характерні ознаки розвитку колективу; особливості розвитку активу, його роль у формуванні та зміцненні колективу; діяльність органів самоврядування; напрями й стилі взаємин між вихованцями; лідери у колективі, їх вплив на життєдіяльність вихованців.
3. *Рівень морально-духовного розвитку колективу* – рівень сформованості загальнолюдських цінностей; особливості прояву почуттів членів колективу; рівень захищеності особистості; сформованість умінь і навичок у моральній поведінці.
4. *Рівень фізичного розвитку колективу* – загальний стан здоров'я учнів; ставлення дітей до фізичної культури і спорту; потреби у фізичному розвитку.
5. *Рівень естетичного виховання* – сформованість почуттів прекрасного; інтереси учнів до певних видів мистецтва; потреби учнів у сфері естетичного розвитку.
6. *Шляхи та засоби подальшого формування класного колективу*, створення сприятливих умов для розвитку особистості в колективі.

А.3 Методичні рекомендації щодо організації та проведення виховного заходу

1. Підготовка до проведення виховного заходу має займати 7-8 днів.
2. Тема виховного заходу залежить від віку учнів, рівня розвитку первинного колективу.
3. Тема виховного заходу має викликати в учнів інтерес.
4. Складіть сценарій виховного заходу, чітко визначивши тему, мету, необхідне обладнання, етапи.
5. Доберіть для виховного заходу цікавий матеріал, який спонукав би учнів до активної участі у його проведенні.
6. Забезпечуйте мажорний тон у спілкуванні з учнями.
7. Заохочуйте учнів до активної участі у підготовці, організації та проведенні виховного заходу.
8. Ураховуйте особливості соціально-психологічного розвитку дітей різного шкільного віку.
9. Створюйте сприятливі умови для різнобічного розвитку учнів у процесі підготовки та проведення виховного заходу.
10. Навчайте дітей спілкуватися, виховуйте у них толерантність.
11. Поважайте думки всіх вихованців, особливо нестандартні.
12. Залучайте всіх учнів до організації та проведення виховного заходу, не залишайте поза увагою несміливих.
13. Вивчайте інтереси учнів для визначення подальших тем виховних заходів.

Звітні матеріали з виробничої (педагогічної) практики
(Зразки форм)

Б.1. Титульна сторінка

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра математики і фізики

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ
З ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

студента ____ курсу групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

База для проведення виробничої (педагогічної) практики

(повна назва навчального закладу, адреса)

Термін проходження практики

з _____ по _____ 20__ р.

Б.2. Керівний склад практики. Відомості про базу практики

Керівник практики (випускова кафедра)	
№ і адреса закладу освіти, телефон	
Керівник від бази практики	
Директор	
Заступник директора з навчально-виховної роботи	
Учитель-методист	
Класи, в яких студент проходив практику	

Б.3. Індивідуальний план роботи

№ з/п	Види роботи, заходи	Відмітка студента про виконання
1) Принципи організації освітнього процесу в школі		
2) Практичне проведення уроків математики		
3) Підсумки етапів виробничої педагогічної практики		
4) Засвоєння методики проведення навчально-виховних заходів в школі		

Підпис практиканта _____

Б.4. Щоденник виробничої педагогічної практики

День	Дата	Перелік заходів	Відмітка керівника
Понеділок			
Вівторок			
Середа			
Четвер			
П'ятниця			

Б.5. *(на окремому аркуші)*

Звіт про проходження виробничої педагогічної практики
 (відомості про виконання завдань блоків-модулів: навчального, виховного, дослідницького; результати виконання групових та індивідуальних завдань)

(текст і матеріали звіту)

Підпис практиканта _____